

Оксана ОБЕРЕМКО,
 учитель початкових класів,
 спеціаліст вищої категорії
 Полтавської ЗОШ І–ІІІ ст. № 19

Розвиток творчих здібностей учнів на уроках математики

"...Музика – могутнє джерело думки.
 Без музичного виховання неможливий
 повноцінний розумовий розвиток".

Василь Сухомлинський

Одним із найважливіших завдань сучасної школи є формування творчої, мислячої особистості. Головною метою школи, як зазначено в Концепції загальної середньої освіти, є створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу та таких індивідуальних здібностей особистості, які забезпечать їй досягнення життєвого успіху. Тому зараз все більше уваги приділяється питанням творчого розвитку дітей, де головним завданням виступає розвиток їхніх творчих здібностей засобами мистецтва, зокрема музичного. Викликані ним естетичні почуття мають цілющу, перетворювальну силу. Музика є мовою серця, найніжніших почуттів, світу емоцій людини. Вона дає поштовх для внутрішнього переживання і уяви.

Не новина, що першокласники по-різному переживають процес адаптації. Деякі з них приходять до школи підготовленими: вміють читати, лічити... Але для багатьох учнів нова діяльність – страх, стрес і переживання.

Форма навчання, за якої на уроках математики, навчання грамоти, природознавства застосовується музика, дозволяє уникнути стресу, перенавантажень, поліпшує психоемоційний стан дитини, оскільки передбачає одночасно навчання, виховання, відпочинок і розвагу.

Наведемо зразок такого уроку.

Тема. Число та цифра 3. Написання цифри 3.

Мета. Ознайомити учнів з утворенням числа 3 і цифрою 3; навчити писати цифру 3; розвивати логічне і творче мислення, пам'ять, уміння співвідносити число і цифру; виховувати уважність, бажання вивчати математику.

Обладнання: набірне полотно, картки з цифрами, лічильний матеріал (рибки), зображення "трійки – гачечків", малюнок з героями мультфільму "Про kota Леопольда", геометричний матеріал, чисті аркуші паперу.

Музичний матеріал: пісня Kota Леопольда, О.Оберемко "Гачечки – нерозливовода".

Хід уроку

I. Організація класу.

Вітаю вас, мої любі,
 У світлій затишній оселі.

Нехай цей урок для вас буде,
Як пісня – дзвінкий і веселий.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Загадка.

З мишами дружу.
Я їх не ловлю.
У мультфільмі роль я маю –
Із мишами там співаю.

– Хто це? (Леопольд).

– Всі ви бачили мультфільм про кота Леопольда.

І знаєте, що миші постійно сварилися з ним та демонстрували йому свої витівки. Сьогоднішній день – не виняток. Допоможемо Леопольду впоратися з мишами та вивчимо нове число і цифру, яка його позначає. Яке – дізнаєтесь пізніше.

III. Повторення вивченого матеріалу.

1. Гра "Ніч і день".

– Наш кіт вивчав собі цифри. Хотів стати розумним, як ви. А потім...

Леопольд стомився дуже.
На годину ліг поспати.
Миші вже напоготові
Йому пастку влаштувати.

– Пограємо в гру "Ніч і день". Ось картки з цифрами, які вивчав Леопольд. Поки він спав, бешкетники їх у нього вкрали. Ось як це було. Уявіть, що ви коти, а я – миші. На слово "ніч" заплющіть очі. (Учитель забирає одну картку з цифрою). А на слово "день" – розплющіть.

– Відгадайте, картку з якою цифрою вкрали миші. (2). Аналогічно провести гру з іншими цифрами (3, 1).

2. Гра "Оплески".

– А тепер давайте розбудимо Леопольда гучними оплесками. (Учитель демонструє предметні малюнки. Діти плещуть у долоні стільки разів, скільки предметів зображено на малюнку).

– Молодці. Прокинувся наш кіт. Але миші не заспокоїлись.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Підготовча робота.

(Учитель демонструє малюнок з героями мультфільму про кота Леопольда).

– Скільки всього персонажів на малюнку? (3).

– То яке число вивчатимемо сьогодні? (3).

2. Ознайомлення з утворенням числа три.

– Послухайте пісню з мультфільму і скажіть, що робив кіт Леопольд, коли її співав? (Лунає пісня "Я весь день сиджу").

– То чим зайнятий Леопольд? (Ловить рибу).

– Хто з вас бував на рибалці? Розкажіть, як ловиться рибка. (Ловлять на вудку, яка має гачок з наживкою).

– Чи любите ви рибу? Вона дуже корисна. У ній містяться речовини, необхідні для організму людини.

– І Леопольд дуже любить ласувати нею. Але ніяк не може полічити, скільки в нього вже рибин. Допоможемо йому?

(Учитель виставляє на набірному полотні 2 рибки).

– Скільки риб зловив кіт до обіду? (2).

(Учитель докладає ще одну рибку).

– Скільки спіймав після обіду? (1).

– Скільки тепер у нього риб? (3).

– Як утворилося число три? (До двох додали одиницю).

3. Робота з малюнком підручника (с. 16).

– А тепер разом з Леопольдом полічимо овесць, що на малюнку підручника. Скільки їх зображено? (3).

4. Виконання завдання 1 на с. 16 підручника.

– Поясніть, як утворити число 3 за допомогою намистин.

– У житті ми часто зустрічаємося з числом три, особливо в казках. Пригадайте їх назви. ("Троє полярників", "Три брати", "Три ведмеді").

5. Робота з геометричним матеріалом.

– Яку фігуру можна викласти з трьох паличок? (Трикутник).

– Трикутник – геометрична фігура, яка має три кути, три сторони, три вершини. (Учитель демонструє на дошці).

6. Ознайомлення з цифрою 3.

– Поки Леопольд співав пісню і лічив риб, мишенята встигли зробити нову шкоду. Вони зв'язали гачки ось таким чином. (Учитель демонструє малюнок).

– Але Леопольд на них не розсердився, бо, коли уважно придивився, то гачки нагадали йому цифру 3. Нею на письмі позначають число три.

– Послухайте пісню "Гачечки – нерозливовода". (Учитель виконує пісню).

Гачечки-нерозливовода

Жваво

Три-йка – то га - че-чків дво-є, на-че "не-ро-злий-во-да",
Так зче-пи-лись між со-бо-ю, що ні - хто не роз' - є - дна.

Трійка – то гачечків двоє,
Наче нерозлийвода,
Так зчепились між собою,
Що ніхто не роз'єдна.

– Чи згодні ви з Леопольдом, що гачки схожі на цифру 3? (*Діти зіставляють малюнок і цифру*).

– Розуचимо пісню.

7. Написання цифри 3.

1) Пояснення вчителя.

– А тепер навчимося писати цифру 3. Вона складається з двох елементів: верхнього меншого і нижнього більшого правих півовалів. Починаємо писати так, як і двійку, нижче середини верхньої сторони клітинки; заокруглюємо у правому верхньому куточку клітинки, не доводячи трохи до її середини, пишемо більший півовал, доводячи до середини нижньої сторони клітинки, не зачіпаючи правої. Пишемо без відриву ручки від паперу.

б) Робота в зошитах з друкованою основою (написання цифри 3, малювання трикутника, обведення клітинок (по 3)).

V. Фізкультхвилинка.

VI. Розвиток і закріплення математичних знань.

1. Робота з підручником. (Завдання 2–4, с. 16).

2. Робота в зошитах із друкованою основою. (Завдання 1, 2, с. 8).

3. Віршоване завдання.

Мишки котика злякались,
По кутках порозбігались.
Одна у дірку, а дві – у нірку.
Скільки мишок врятувалось? (3).

VII. Підсумок уроку.

1. Бесіда.

– Яке число допомогли нам вивчити Леопольд та мишенята?

– Якою цифрою воно позначається на письмі?

– На що ще, крім зв'язаних гачків, схожа цифра 3? (На окуляри, на пташку). (*Учитель демонструє малюнки*).

2. Малювання "Моря з чаєчками".

– Погляньте, яке чудове море з чаєчками можна намалювати за допомогою "трійок".

– Намалюймо його.

Література

1. *Державний стандарт початкової загальної освіти / Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 402.*

2. *Навчальні програми для учнів 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів.* – К. : Початкова школа, 2011 р. – № 8, 9.

3. *Богданович М. В. та ін. Методика викладання математики в початкових класах: Навчальний посібник / М. В. Богданович, М. В. Козак, Я. А. Король.* – К. : А. С. К., 1998.

4. *Богданович М. В. Методика викладання математики в початкових класах / М. В. Богданович.* – Тернопіль : Богдан, 2001. – 368 с.

5. *Дробенюк С. Вивчення складу числа. Прийоми ейдетики // Початкова освіта.* – 2011 р. – № 7 (55).

6. *Шабутін С. В., Хміль С. В., Шабутіна І. В. Зцілення музикою: Монографія.* – Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. – 192 с.